

Autonómia és internet

Csepeli György – Prazsák Gergő

NJSZT, 3. Digitális Esélyegyenlőség Konferencia

Budapest, 2009. november 26.

Castells Budapest

(2009.09.16.)

-technológiai és társadalmi kreativitás aszinkronja

-műszaki szándékok - társadalmi következmények

-hálózatosság és egyéni autonómia

-radikális megújulás (társadalom, gazdaság, kultúra, tudás, politika)

Társadalmi média (tömeges individualizmus)

„ ...it is self-generated in content, self-directed in emission, and self-selected in reception by many that communicate with many”

Castells, M. 2007. Communication, Power and Counter-power in the Network Society. International Journal of Communication, 1. 238-266. p.248.

Cél- és eszközértékek

3000-as fős országos reprezentatív vizsgálat a kulturális viselkedésekről és a kultúra értelméről (NKA-Szonda-Ipsos), 2008

Most felolvasok néhány dolgot, és kérem, a kártyalap segítségével mondja meg mindegyikről, hogy az Ön számára mennyire fontos! A 10 azt jelenti, hogy Ön szerint nagyon fontos, a 0 pedig azt, hogy egyáltalán nem fontos.

	Nem internetezik	Internetezik		Nem internetezik	Internetezik
Család	9,71 (1)	9,78 (1)	Munka, hivatás	6,9 (17)	8,26 (16)
Szeretet	9,08 (2)	9,3 (3)	Szabadidő, kikapcsolódás	6,87 (18)	8,13 (17)
Boldogság	8,91 (5)	9,38 (2)	Szerelem	6,39 (21)	8,55 (9)
Békesség	9,03 (3)	9,04 (6)	Önmegvalósítás	6,52 (20)	8,31 (14)
Jó közérzet	8,9 (6)	9,17 (4)	Bölcsesség	6,98 (16)	7,64 (22)
Anyagi biztonság, jólét	8,91 (4)	9,12 (5)	Barátok	6,64 (19)	7,98 (20)
Belső harmónia	8,65 (8)	9,02 (7)	Változatos, élvezetes élet	6,26 (22)	7,88 (21)
Szabadság	8,68 (7)	8,95 (8)	Kultúra	6,01 (23)	7,08 (25)
Haza	8,42 (9)	8,3 (15)	Tanulás	5,55 (25)	7,56 (23)
Társadalmi igazságosság	8,2 (11)	8,36 (13)	Karrier	5,09 (27)	7,38 (24)
Önmaga	7,97 (12)	8,52 (10)	Közélet	5,54 (26)	7,56 (28)
Pénz	8,24 (10)	8,12 (18)	Utazás	4,56 (28)	6,67 (26)
Humor	7,54 (14)	8,46 (11)	Sport	4,47 (29)	6,52 (27)
Műveltség	7,5 (15)	8,38 (12)	Vallás, a hit	5,67 (24)	4,9 (29)
Társadalmi megbecsülés	7,61 (13)	8,11 (19)	Politika	3,97 (30)	4,2 (30)

Értékosztályok (főkomponensek) I.

Érték-osztályok	Értékek	kommunalitás	Faktor-súly	Magyarázott variancia (%)
Élmény	Szabadidő, kikapcsolódás	0,66	0,81	60,03
	Barátok	0,68	0,82	
	Kultúra	0,6	0,78	
	Humor	0,46	0,68	
Külső érvényesülés	Pénz	0,36	0,6	49,1
	Anyagi biztonság, jólét	0,55	0,74	
	Önmaga	0,5	0,71	
	Boldogság	0,54	0,73	
	Társadalmi megbecsülés	0,51	0,71	
Idealizmus	Bölcsesség	0,41	0,64	53,22
	Békesség	0,6	0,78	
	Szabadság	0,57	0,76	
	Haza	0,48	0,7	
	Társadalmi igazságosság	0,56	0,75	
	Belső harmónia	0,57	0,76	

Értékosztályok (főkomponensek) II.

Érték-osztályok	Értékek	kommunalitás	Faktor-súly	Magyarázott variancia (%)
Magánélet	Család	0,3	0,54	49,33
	Szeretet	0,65	0,81	
	Műveltség	0,5	0,71	
	Jó közérzet	0,52	0,72	
Belső érvényesülés	Munka, hivatás	0,41	0,64	55,48
	Közélet	0,3	0,55	
	Tanulás	0,63	0,8	
	Karrier	0,72	0,85	
	Szerelem	0,64	0,8	
	Önmegvalósítás	0,66	0,82	
	Sport	0,57	0,75	
	Utazás	0,58	0,76	
	Változatos, élvezetes élet	0,48	0,7	

Érték-közösségek

K-Means klaszter (klaszterközéppontok)

Érték-osztályok	Érték-közösségek			
	Önmegvalósítók	Idealisták	Értékhiányosak	Értékgazdagok
Élmény	0,04	-1,07	-1,18	0,66
Külső érvényesülés	-0,26	-0,23	-1,73	0,67
Magánélet	-0,29	0,02	-1,86	0,63
Belső érvényesülés	0,16	-1,3	-1,11	0,66
Idealizmus	-0,46	0,14	-1,8	0,67
Elemszám (%)	813 (27,1)	491 (16,3)	325 (10,8)	1317 (43,9)

Értékrend és internethasználat (%)

	Nem internetezik	internetezik
Önmegvalósítók	24	33
Idealisták	26	5
Értékhiányosok	14	6
Értékgazdagok	36	56
Összesen	100	100

Khí-négyzet érték: 318,72 df: 3 szig. 0,000 Cramer's V: 0,33

Autonómia

Légy független

40 %

31 %

Engedelmeskedj

28 %

**Az ember maga alakítja
sorsát**

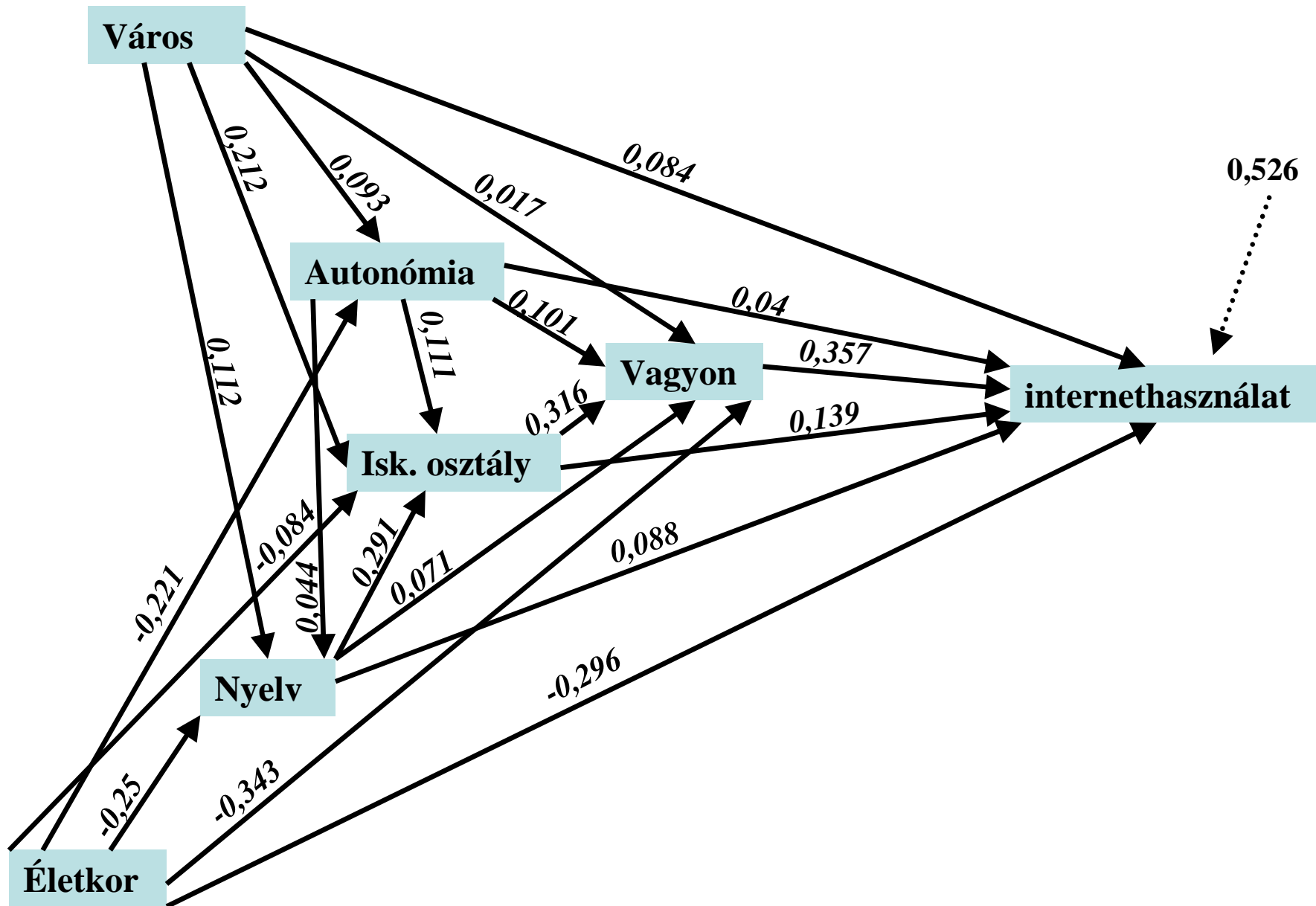
57 %

26 %

**Az ember nem ura a
maga sorsának**

17 %

Autonómia és internetezés

Információszerzési módok (%)

Nem olvas könyvet, nem internetezik	37
Nem olvas könyvet, internetezik	19
Olvas könyvet, nem internetezik	19
Olvas könyvet, internetezik	25
Összesen	100

Autonómia és információszerzési módok

Autonómia változókból készült átlagok
(magas értékek: autonómia)

Nem olvas könyvet, nem internetezik	3,16
Nem olvas könyvet, internetezik	3,7
Olvas könyvet, nem internetezik	3,42
Olvas könyvet, internetezik	3,73

eta² 0,06 ; F próba szig. 0,000

Individualizmus - etatizmus

European Value Survey, 2008. Hungary. 1500 fős felnőtt országos reprezentatív minta, Forsense, nem internetezik: 49 % internetezik 51 %

	átlag	Kommunalitás	Faktorsúly	N
Egyéni felelősség – állami felelősség	5,5	0,34	0,582	1491
A verseny jó – a verseny nem jó	4,4	0,44	0,67	1483
Vállalatok szabadsága – vállalatok ellenőrzése	6,68	0,43	0,65	1470
Magántulajdon arányának növelése – állami tulajdon arányának növelése	6,3	0,49	0,7	1449
Munkanélküli nem válogathat – munkanélküli válogathat	3,84	Kimaradt a főkomponens elemzésből		1500
Jövedelemkülönbségek – egyenlő jövedelmek	6,44			1495

Az individualizmus-etatizmus főkomponens által magyarázott variancia: 42,4 %

A főkomponens magas értékei: etatista nézetrendszert, az alacsonyak individualista nézetrendszert jelölnek

Individualizmus – etatizmus és internetezés

	Individualizmus – etatizmus főkomponens score átlagok
Nem internetezik	0,2
Internetezik	-0,25

eta² 0,05 ; F próba szig. 0,000

A nem internetezők jóval kevésbé individualisták, viszont jóval inkább etatisták mint az internetezők, akik inkább individualisták és anti-etatisták.

Bűnökkel szemben mutatott engedékenység-szigorúság

(EVS-2008 Hungary)

- Magánbűnök (házastársi hűtlenség, homoszexualitás, válás, félrelépés, prostitúció)
- Közbűnök (állami juttatások jogtalan igénybevétele, adócsalás, áfa elkerülés, csúszópénz elfogadása, jogosulatlan autóhasználat, bliccelés, marihuana/hasis használat)

	Magánbűnök	Közbűnök
Nem internetezik	-0,25	-0,19
Internetezik	0,3	0,23
eta² (F próba szig.)	0,08 (0,000)	0,04 (0,000)

Minél magasabb az érték, annál nagyobb az elnézés, minél alacsonyabb az érték, annál nagyobb a szigorúság.

A nem internetezők mind a magánbűnök, mind a közbűnök tekintetében jóval kevésbé elnézők mint az internetezők.

Intolerancia

out-groupokkal szemben nem internetezők és internetezők körében
(%)

Szomszédnak nem akarja...	nem internetezik	internetezik	χ^2 szig.	Cramer's V
Más fajhoz tartozó emberek	12	8	0,006	0,07
Érzelmileg bizonytalan emberek	11	16	0,001	0,08
Muzulmánok	14	8	0,000	0,1
AIDS-esek	37	24	0,000	0,13
Homoszexuálisok	35	25	0,000	0,11

A nem internetezők elutasítóbbak a más fajúakkal, muzulmánokkal, aids-esekkel, homoszexuálisokkal szemben mint az internetezők, utóbbiak körében az érzelmileg bizonytalanok (bármit is jelentsen ez a kifejezés) elutasítása gyakoribb.

Identitás prioritások

	Nem internetezik	Internetezik
Lokális identitás	64	57
Nemzeti identitás	33	35
Globális identitás	3	8
összesen	100 (N=681)	100 (N=829)

χ^2 szig. 0,000; Cramer's V 0,11

A nem internetezők identitás körei szűkebb sugarúak mint az internetezőké, utóbbiak között szignifikánsan kevesebben vannak a lokális identitásúak, s többen a globális (európai+világ) identitásúak.

Transzcendencia

**hit Istenben, halál utáni életben, pokolban, mennyországban
(min:0, max:4)**

	Transzcendencia index
Nem internetezik	1,72
Internetezik	1,43
η^2 (<i>F</i> próba szig.)	0,01 (0,000)

Szabadság vagy egyenlőség?
(egyetértők %-a)

	Nem internetezik	Internetezik
A személyes szabadságot tartom fontosabbnak, vagyis hogy az ember szabadon élhessen és ne korlátozzák.	44	51
Az egyenlőséget fontosabbnak tartom, vagyis hogy ne legyenek hátrányos helyzetű emberek, és a társadalmi osztálykülönbségek ne legyenek túl nagyok.	55	48
Egyik sem fontos.	1	1
Összesen	100	100

χ^2 szig. 0,023; Cramer's V 0,07

Bizalom és gyanakvás

	Nem internetezik	Internetezik
A legtöbb emberben meg lehet bízni.	16	25
Az ember nem lehet elég óvatos.	84	75
Összesen	100	100

χ^2 szig. 0,000; Cramer's V 0,11

Bár a magyarok körében jellemző a bizalmatlanság és a gyanakvás, az internetezők körében gyakoribb a bizalom és ritkább a gyanakvás mint a nem internetezők körében.

Szociális jóindulat

	Nem internetezik (átlag szórás)	Internetezik (átlag szórás)
Gondolja, hogy a legtöbb ember megpróbálná kihasználni Önt, ha alkalma nyílna rá, vagy igyekeznének tisztességesek lenni?	4,96 0,53	5,34 0,42
Ön szerint az emberek inkább csak magukkal törődnek, vagy általában segítőkészek?	4,16 0,61	4,44 0,5
<i>Eta²</i>	0,06	0,004

A válaszadók 1 és 10 közötti skálán fejezhették ki szociális beállítódásukat. Minél alacsonyabb az érték, annál kisebb mértékű a szociális jóindulat. Egészében véve a magyar minta beállítódása nem nevezhető pozitívnak, ám a nem internetezőkhöz képest az internetezők kevésbé hiszik, hogy mások alapvetően ki akarják használni őket, s nagyobb segítőkészséget feltételeznek.

Internet-párti és internet ellenes attitűdök

	Pro-internet főkomponens	Anti-internet főkomponens
Nem használ internetet	-0,25	0,12
Használ internetet	0,21	-0,1
eta² (<i>F próba szig.</i>)	0,05 (0,000)	0,01 (0,000)

Az internetezők nem hiszik, hogy az internet szétszakítja az embereket, tönkreteszi a kultúrát, feleslegessé teszi a hagyományos kulturális intézményeket, szemben a nem internetezőkkel, akik az internetben csak rosszat látnak, akár az emberi kapcsolatok alakulásáról, akár az internetnek a kultúrára gyakorolt hatásáról van szó.

Köszönjük a figyelmet!

www.csepeli.hu ; www.prazsak.hu